

Ecology Stone -taideteos on Keski-Pasilan uusi maamerkki

Maritta Koivisto, päätoimittaja Betoni

maritta.koivisto@betoni.com

Pertti Kukkonen, kuvanveistäjä,

Betonipallas Oy

pertti.kukkonen@betonipallas.fi

Ecology Stone on Akseli Leinosen suunnittelema julkinen taideteos kauppakeskus Triplan sisäänkäynnin yläpuolella, Fredikanterasilla Helsingin Keski-Pasilassa. Teos paljastettiin lokakuussa 2020.

Ecology Stone voitti vuosina 2016–2017 järjestetyn yleisen taidekilpailun. Kilpailun järjestivät Helsingin kaupunki ja YIT Rakennus Oy. Siinä haettiin pysyväluonteista ja paikkasidonnaista teosta, joka vahvistaisi Fredikanterassin luonnetta kohtaamis- ja viihtymispaikkana. Teoksen toivottiin antavan alueelle ainutlaatuisia identiteettiä ja tarjoavan uusia näkökulmia niin alueen asukkaille kuin muillekin Pasilassa liikkuville.

Kilpailussa asetetut toiveet toteutuvat dramaattisessa *Ecology Stone* -teoksessa. Maamerkimäinen teos koostuu kolmesta eri osasta: portista, veistoksellisesta lohkareesta ja kasvillisuudesta. Triplan edustalle sijoitettu musta teräksinen portti on abstrakti ja minimalistisen geometrinen. Sen päälle, ohikulkijoiden yläpuolelle, on nostettu vapaamuotoinen ja tasapainoa hakeva lohkare, jonka sisään on sijoitettu kasvatusallas. Ajan saatossa kasvatusaltaaseen istutetut tyyppilliset suomalaisen metsämaiseman kasvit tulevat valtaamaan betonista valetun lohkareen yläpinnan.

Ecology Stone muistuttaa luonnon läsnäolosta ja merkityksestä rakennetussa kaupunkiympäristössä. Se tuo esiin ihmisen ja luonnon välisen hauraan ja epävakaa tasapainon.

Akseli Leinonen kertoo teoksensa lähtökohdista: ”Ihmisen täydellisesti muuttama ympäristö edustaa nykyistä todellisuuttamme Keski-Pasilassa. Kehityksen suuntana on yhä suurempi ihmisen luoma järjestys, jossa luontokin on kauniisti asetettu ojennukseen. Viivantarkasti suunnitellun Pasilan keskellä on

mahdotonta aavistaa, että paikalla on joskus sijainnut järvi ja joitakin siirtolohkareita.”

Leinosen mukaan teos on eräänlainen kuollut kappale, jonka päältä luonto pystyy kuitenkin kasvamaan ulos. Luonnon tasapaino muodostuu siitä, että keinotekoisien kappaleen päällä on luonto. Teoksen avulla hän haluaa herätellä ihmisiä tiedostamaan rakentamisen vaikutuksia luontoon. Teos osoittaa, että luonto pystyy elämään ihmisen rakentamassa kaupungissa.

Betoninen istutusallas

Teoksen mustan, suorakulmaisen teräspalkin kulmaan on asennettu raudoitettuun kevytbetoniin valettu kiveä muistuttava harmaa osa. Sen rakenteessa on kastelujärjestelmä, joka on yhteydessä kiven sisällä olevaan istutusaltaaseen. Altaaseen istutetut suomalaisen metsämaiseman kasvillisuus kasvaa ulos lohkareesta vähitellen ajan kuluessa. Myös betonikiven pinta on käsitelty aineella, johon sammaleen on helppo kiinnittyä.

Betoniveistos toteutettiin yhteistyössä

Ecology Stone on vapaamuotoinen ja vaihtelevapintainen veistos, jonka muotitus, asennus ja rakenne poikkesivat monelta osin veistoksen toteutuskäytännöstä. Teoksen paino on noin 80 tonnia ja se piti saada asennettua kymmenen metrin korkeudelle ja näyttämään sattumanvaraiselta ja epävakaaalta.

Teos koostuu sen sisään piiloon jäävästä teräksisestä runko-osasta, johon ulkopuoli-

I Akseli Leinosen taideteos Ecology Stone koostuu kolmesta eri osasta: teräsrakenteisesta portista, veistoksellisesta betonisesta lohkareesta ja vähitellen kasvavasta kasvillisuudesta.

1

Pertti Kukkonen

HAM/Sonja Hyytiäinen

2

3

set betonielementit kiinnitettiin. Rakenteen ja koko prosessin suunnittelussa tehtiin kiinteää yhteistyötä Rambollin, Vihdin Betonin, Akseli Leinosen ja Betonipallas Oy:n kanssa, jolloin erikoisetkin ratkaisut saatiin kaikkien osapuolten kanssa toimiviksi.

Kappale toteutettiin kovertamalla styroksiin iglumainen rakenne, jonka sisäpinta toimi veistoksen ulkopintana. Taiteilija viimeisteli styroksipinnan karkeasti käyttäen erilaisia käsityökaluja. Valu suoritettiin Vihdin Betonin toimesta n. 150 mm paksuna betonikerroksena. Valun yhteydessä muoto jaettiin kolmessa kerroksessa olleeseen 12 kappaleeseen, jotka kaikki raudoitettiin erikseen. Raudoituksiin oli kiinnitetty tartuntalätkät, joiden avulla kappaleet hitsattiin paikalla olevaan teräskehikkoon.

Kappaleen yläosaan jätettiin aukko teräsaltaalle, johon on istutettu kasvustoa.

Asennus asetti omat haasteensa, sillä Triplan alue ei ollut enää rakennustyömaana vaan työt jouduttiin tekemään yöaikaan. Veistoksen alimmat neljä elementtiä asennettiin paikoilleen teräsrunkoon ja yhdistettiin sisäpuolisella valulla. Näin saatiin aikaan tukeva pohja, jonka päälle oli hyvä asentaa loppuosat.

Ecology Stone- teoksen toteuttajia

Tilaja: Helsingin taidemuseo HAM
 Taiteellinen suunnittelu: Akseli Leinonen
 Urakointi: Betonipallas Oy
 Rakennesuunnittelu: Ramboll Oy
 Betonielementit ja asennus: Vihdin Betoni Oy
 Nostot: Pekka Niska Oy
 Kuljetukset: A. Taposen Kuljetus Oy
 Telineet: Ramirent Oy
 Saumaus: Saumalaakso Oy
 Liikenteenohjaus: Varmatie Oy
 Työmaa-aikainen avustus: YIT ja Triplan Kiinteistö Oy

Akseli Leinonen

Teoksen tekijä Akseli Leinonen (s.1983) on opiskellut Tampereen teknillisessä yliopistossa arkkitehdiksi. Arkkitehdin ammatin ohella Leinonen on viime aikoina toteuttanut julkisia taideteoksia.

Vuonna 2019 valmistui Leinosen teos *Massa* Kansalaistorille Oodin eteen. Teos on Helsingin kaupungin tilaustyö ja muistuttaa paikalla aiemmin sijainneista VR:n varastomaksineista, jotka tuhoutuivat tulipalossa vuonna 2006. *Massa* on tiilistä koostettu maahan upotettu painauma, joka kutsuu vapaaseen oleskeluun ja herättää ajatuksia paikan historiasta ja kulttuurihistoriallisesta merkityksestä.

Molemmat Akseli Leinosen teokset on toteutettu prosenttiperiaatteella, jota Helsingin kaupunki noudattaa. Kaupungin kiinteistöjen uudis- tai korjausrakentamisen kustannuksista noin prosentti varataan uuden julkisen taiteen toteuttamiseen. HAM Helsingin taidemuseo toimii hankkeissa taideasiantuntijana ja teokset liitetään osaksi HAMin taidekokoelmaa.

4

2 Veistoksen alimmat neljä elementtiä asennettiin paikoilleen teräsrunkoon ja yhdistettiin sisäpuolisella valulla.

3 Ecology Stone, vapaamuotoinen ja tasapainoa hakeva lohkar sijaitsee Triplan edustalla ohikulkijoiden yläpuolella.

4 Kappaleen yläosaan jätettiin aukko teräsaltaalle, johon on istutettu suomalaisen metsän kasvistoa, joka kasvaa ulos lohkarista vähitellen. Myös betonin pintaan saadaan kasvamaan sammalta.

5 Leinosen teos *Massa* valmistui Kansalaistorille Oodin eteen vuonna 2019.

Ecology Stone

Ecology Stone by Akseli Leinonen unveiled on Fredikanterassi in front of Tripla in Keski-Pasila on 20 October 2020. The work won the general artwork competition, organised by the City of Helsinki and YIT Rakennus Oy.

The landmark-like work consists of three parts: the gate, the statuesque boulder and vegetation. The black steel gate placed in front of Tripla is abstract and minimalistically geometrical. A free-form, balancing boulder with a garden plot inside has been hoisted to sit on top of the gate, above passers-by. Over time, the plants typical of Finnish forest landscapes planted inside the garden plot will start to cover the top surface of the boulder cast out of concrete.

Ecology Stone reminds us of the presence and significance of nature in a built urban environment. It highlights the fragile and unstable balance between humans and nature. The artist said: "The current reality in central Pasila is fully constructed by humans. The trend is that the environment is getting more and more man-made. When you stand between accurately lined up city blocks, it is almost impossible to imagine that once here used to be a lake and dense forest."

Ecology Stone belongs to the collection of HAM Helsinki Art Museum.

5